MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN DERS DEĞERLENDİRME SONUÇLARININ BAZI KRİTERLERE GÖRE İNCELENMESİ

Investigation of The Results of Course Evaluation Surveys of Vocational School Students According to Some Criteria

Dr. Öğr. Üyesi Hasan GÜL
Çanakkkale Onsekiz Mart Üniversitesi
hasangul@comu.edu.tr

Doç. Dr. Ramazan Cüneyt ERENOĞLU
Çanakkkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ceren@comu.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Özgür MANAP
Çanakkkale Onsekiz Mart Üniversitesi
ozgurmanap@comu.edu.tr

Özet

Meslek Yüksekokulları temelde ara insan kaynağı yetiştirmek amacıyla eğitim verilen yükseköğretim birimleridir. Meslek Yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesinin ülkenin üretim kapasitesi ve gelişmişlik düzeyi üzerinde olumu etkileri bulunmaktadır. Eğitim kalitesinin ölçülmesinde kullanılabilecek yöntemlerden biri de öğrenci ders değerlendirme anketleridir. Öğrenci ders değerlendirme anketleri öğrencilerin devam ettikleri derslere ilişkin tatmin düzeylerini ve beklentilerini ölçmek amacıyla kullanılmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerine uygulanan ders değerlendirme anketi sonuçlarının betimsel istatistik yöntemler ve parametrik olmayan testler kullanılarak incelenmesidir. Bu amaçla bir anket geliştirilmiş ve uygulama sonucu büyüklüğü 1862 olan bir veri seti elde edilmiştir. SPSS 22 istatistik programı kullanılarak yapılan test sonuçlarına göre tüm derslerin ortalaması 4,322'dir. İkinci sınıf öğrencileri birinci sınıf öğrencilerinden, kız öğrenciler erkek öğrencilerden, yaşı 32 ve üstü olanlar daha düşük yaş gruplarından daha yüksek tatmin ortalamasına sahiptir. Ayrıca, öğrencinin kayıtlı olduğu bölüm, derse devam durumu, beklenen başarı notu, ilk hafta derse katılıp katılmama durumu, cinsiyet ve yaş aralığı değişkenlerine göre öğrencilerin derslerden beklenti ve tatmin düzeyleri istatistiksel olarak anlamı düzeyde farklılık göstermekte; buna karşılık öğrencinin kaçıncı sınıfta olduğu ve dersi kaçıncı defa aldığı değişkenlerine göre öğrencilerin derslerden beklenti ve tatmin düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir.

Anahtar Kelimeler: Ders Değerlendirme, Eğitim Kalitesi, Meslek Yüksekokulu, Öğrenci Memnuniyet Anketi, Parametrik Olmayan Testler

Abstract

Vocational Schools are the higher education units that are trained for basic human resources. The quality of education provided at Vocational Schools has positive effects on the production capacity and level of development of the country. One of the methods that can be used to measure the quality of education is course evaluation surveys. Student course evaluation surveys are used to measure the satisfaction levels and expectations of the courses the students attend. The purpose of this study is to examine the results of course evaluation surveys applied to vocational college students using descriptive statistical methods and nonparametric tests. For this purpose, a surveys was developed and a data set with an application result size of 1862 was obtained. According to the test results made using the SPSS 22 statistical program, the average of all courses is 4.32. Second-year students than first-year students, female students than male students, those aged 32 and older have a higher average satisfaction rate. In addition, the students' expectation and satisfaction levels differ from each other statistically according to the department where the student is enrolled, attendance level, expected success grade, participation in class during the first traning week, gender and age range. On the other hand, according to the variables of the student's grade and the number of times the course is taken, the expectations and satisfaction levels of the students are not statistically significant.

Keywords: Course Evaluation, Quality of Education, Vocational School, Student Satisfaction Survey, Nonparametric Tests

PROBLEM DURUMU

Yükseköğretim kurumları evrensel insanlık birikiminden beslenen ve bu birikime katkı yaparak insan refah ve medeniyetini daha ileri taşıyacak bireylerin yetiştirilmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Yükseköğretim, bireylere çağın gerektirdiği akademik donanımları kazandırma, entelektüel rehberlik yapma ve yeteneklerini keşfedip geliştirme fırsatı sunmaktadır. Yükseköğretim, eğitimli insan çıktısı sağlayarak, küresel ekonomik rekabette olduğu kadar demokratik ve sosyal yapıların gelişmesine de katkı vererek refahın arttırılmasında belirleyici olmaktadır. Günümüzde yükseköğretim, yeni ekonomi ve bilgi toplumu olgularının ortaya çıkışıyla çok daha önemli bir pozisyona yükselmiştir (Çetinsaya, 2014: 13).

Meslek yüksekokulları da yükseköğretim kurumlarının ayrılmaz ve önemli bir parçasıdır. Meslek yüksekokulları, ülke ekonomisinin ihtiyacını karşılayacak bilgi ve beceriye sahip ara elemanların yetiştirilmesi amacıyla kurulmuş mesleki ve teknik eğitim verilen yükseköğretim birimleridir (Alkan, Suiçmez, Aydınkal ve Şahin, 2014: 133). Meslek yüksekokulları üst düzey mesleki uygulama yapabilecek ara insan kaynağı yetiştirmek amacıyla önlisans düzeyinde eğitim verilen yükseköğretim okullarıdır. Meslek yüksekokulları lisans ve ortaöğretim kurumlarının hedef aldığı istihdam sahaları arasında kalan boşluğu doldurma işlevini yerine getirmektedir (Karadeniz ve Kelleci, 2015: 2). Ön lisans eğitimi yetkin ara insan işgücü ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla birçok ülkede geniş ilgi görerek yaygınlaşmış ve yaygınlaşmaya da devam etmektedir (Ergin ve Yağcı, 2003'ten aktaran Mete, Erdem, Uzal ve Hüyük, 2018: 193). Meslek Yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesinin ülkenin üretim kapasitesi, uluslararası rekabet seviyesi ve gelişmişlik düzeyi üzerinde olumu etkileri bulunmaktadır.

2018 yılı itibariyle Türkiye'de 996 meslek yüksekokulu bulunmaktadır. Bunların 886'sı devlet üniversiteleri bünyesinde, 105'i vakıf üniversiteleri bünyesinde, 5'i ise doğrudan vakıf meslek yüksekokuludur (Yükseköğretim Kurulu [YÖK], 2018).

Tablo 1'de, 2017-2018 öğretim yılı itibariyle Türkiye'deki meslek yüksekokullarına (önlisans) kayıtlı öğrenci sayıları devlet, vakıf, erkek ve kadın değişkenlerine göre sunulmuştur. Tablo 1'de de görüleceği üzere 2017-2018 öğretim yılı itibariyle Türkiye'deki meslek yüksekokullarına devam eden toplam öğrenci sayısı 2.768.757'dir. Bu öğrencilerin 1.424.366'sı erkek, 1.344.391'i ise kadındır. Devlet üniversitelerine bağlı meslek yüksekokullarına 1.355.785'i erkek, 1.271.665'i kadın olmak üzere devam eden toplam öğrenci sayısı 2.627.450; vakıf üniversitelerine bağlı meslek yüksekokullarına ve vakıf meslek yüksekokullarına 68.581'i erkek, 72.726'sı kadın olmak üzere devam eden toplam öğrenci sayısı 141.307'dir.

Tablo 1. *Meslek Yüksekokullarına Kayıtlı Öğrenci Sayıları*

	Erkek	**Kadın**	**Toplam**
Devlet	1.355.785	1.271.665	2.627.450
Vakıf	68.581	72.726	141.307
Toplam	1.424.366	1.344.391	2.768.757

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu istatistiklerinden derlenmiştir. Erişim adresi: https://istatistik.yok.gov.tr/

Şekil 1'de ise 1982-2011 yılları arasında yükseköğretim programlarından mezun olan öğrencilerin oranları gösterilmiştir. Buna göre 1982-2011 yılları arasında meslek yüksekokullarından mezun olanların tüm mezunlara oranı % 35,7'dir.

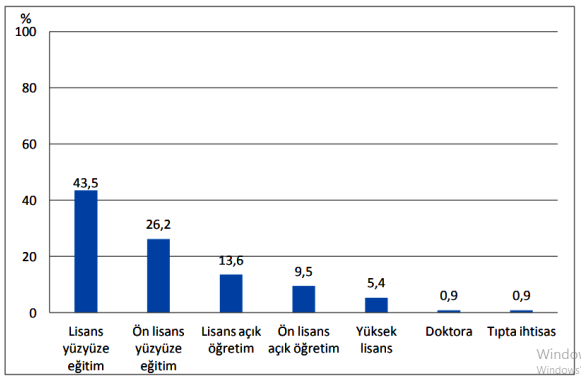

Şekil 1. *Yükseköğretim Programlarından Mezun Olanların Oranları*

Kaynak: Çetinsaya, G. (2014). *Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye yükseköğretimi için bir yol haritası,* Yükseköğretim Kurulu Yayın No: 2014/2, Erişim adresi: http://www.yok.gov.tr/html/turkiyeyuksekogretimiicinbiryolharitasi/index.html

Meslek yüksekokullarında verilen eğitimin ulusal ve uluslararası gereksinimler, gelişen teknoloji ve iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmesi, bu okul mezunlarının hızlı bir şekilde istihdam edilmelerini kolaylaştıracaktır. Türkiye'deki pek çok işletme ihtiyaç duydukları niteliğe sahip eleman bulma konusunda ciddi sıkıntılar çektiklerini ifade etmektedir (Alkan vd., 2014: 113).

Meslek yüksekokulları, yetiştirdiği ara insan kaynağıyla ulusal ekonominin kapasitesine ve rekabet edebilirliğine yaptıkları katkı, yükseköğretimdeki önemli payları ve istihdam yapısı içinde yaygın bir ihtiyaca cevap vermeleri onların önemini ortaya koyan başat sebepleridir. Bu anlamda meslek yüksekokullarında verilen eğitim kalitesinin belirlenmesine dönük çalışmaların yapılması önemli bir gerekliliktir.

AMAÇ

Meslek yüksekokulları ulusal ekonominin ihtiyaç duyduğu yetkin ara insan kaynağı yetiştirmek üzere yapılandırılmış yükseköğretim birimleridir. Bu okullardan mezun olan bireyler nitelikli istihdamın önemli bir bölümünü oluşturmaktadırlar. Ulusal ekonomik ihtiyaçlar doğrultusunda, çağın gereklerine uygun, kaliteli bir eğitimden geçerek istihdam edilen bireylerin ülkenin ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyine önemli katkıları olmaktadır. Meslek yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesinin ölçülmesi ve kalitenin arttırılmasına dönük araştırmaların yapılması bir zorunluluktur.

Bu araştırmanın amacı meslek yüksekokulu öğrencilerinin devam ettikleri derslere ilişkin ve nihayetinde bir bütün olarak almakta oldukları eğitimin kalitesine ilişkin algılarını ölçmek ve bazı kategorik değişkenlere göre aralarında istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını incelemektir.

YÖNTEM

Bir araştırmada, araştırılan konuya, araştırmanın amacına ve kullanılan veriye uygun olarak, mevcut imkanlar doğrultusunda kullanılması tercih edilen araştırma teknikler bütününü, araştırmanın yöntemi olarak ifade etmek mümkündür. Aşağıda bu araştırmanın yöntemine ilişkin bilgi verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel tarzda araştırmalardan tarama tipi araştırma modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Betimsel araştırmalar genellikle mevcut bir durumu daha anlaşılır hale getirmek, gizli yönlerini açığa çıkarmak ve olgular arasındaki ilişkileri ortaya sermek amacıyla yapılmaktadırlar. Betimsel tarzda araştırma modellerinden biri olan tarama tipi araştırmalar ise sosyal bilimlerde büyük kitlelerin araştırmaya konu özelliklerini belirlemek amacıyla yapılmaktadırlar (Can, 2014: 8). Tarama tipi araştırmalar olguların, nesnelerin ve çeşitli alanlara ait durumların ne olduğunu tasvir etmeye ve tüm özellikleriyle açıklamaya çalışan incelemelerdir. Tarama yöntemi ile çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan seçilecek bir örneklem üzerinde mevcut durumlar, şartlar ve özellikler betimlenmeye çalışılmaktadır (Gülay ve Durukan, 2012: 42).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Ezine Meslek Yüksekokulu, 2017-2018 eğitim öğretim dönemi itibariyle 6 bölüm 8 programla[1] ve 800 öğrenci ile eğitim öğretim etkinliğine devam etmektedir (Ezine Meslek Yüksekokulu, 2018).

Bu araştırmada, Ezine Meslek Yüksekokulunda verilen derslere ilişkin, bu dersleri alan öğrencilerden anket tekniğiyle veri toplanmış ve büyüklüğü 1862 olan bir veri seti elde edilmiştir. Elde edilen örneklem büyüklüğünün 384'ü geçmesi, araştırma sonuçlarına, kuramsal açıdan % 95 güvenle 100.000 üzeri bir evreni temsil etme yeterliliği vermektedir (Can, 2014: 28; Ural ve Kılıç, 2013: 47).

Kullanılan Ölçme Araçları

Eğitim kalitesinin ölçülmesinde kullanılabilecek yöntemlerden biri de öğrenci ders değerlendirme anketleridir. Öğrenci ders değerlendirme anketleri öğrencilerin devam ettikleri derslere ilişkin tatmin düzeylerini ve beklentilerini ölçmek amacıyla kullanılmaktadırlar. Bu araştırmada da ölçme aracı olarak ders değerlendirme anketi kullanılmıştır.

Ölçme aracı iki bölümden oluşmaktadır. Ölçme aracının birinci bölümü, katılımcıların, program, sınıf, cinsiyet, yaş vb. kategorik özeliklerini tespit etmeye yönelik olarak hazırlanmış ve toplam sekiz sorudan oluşmaktadır. Ölçme aracının ikinci bölümü ise öğrencilerin derslerden beklenti ve tatmin düzeylerini belirlemek için Likert tipi 13 soruluk bir ölçekten oluşmaktadır. İkinci bölümdeki ölçek ders değerlendirmek için öteden beri kullanılan ders değerlendirme anketlerinin araştırmacılar tarafından yeniden düzenlenmesiyle oluşturulmuştur. Ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı α=0,959; sorular arası ortalama korelasyon 0,659 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

İstatistiksel Teknikler

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin almakta oldukları eğitimin kalitesine ilişkin algılarını ölçmek ve bazı kategorik değişkenlere göre aralarında istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bu araştırmada betimsel istatistikler ve parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır. Betimsel istatistiklerden frekans, yüzde ve ortalama hesaplamaları kullanılırken; parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis H testi ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

[1] Araştırmanın yapıldığı esnada programlardan birine öğrenci alımı henüz gerçekleştirilmemişti.

Kruskal-Wallis H testi ikiden fazla grup arasındaki farkı istatistiksel olarak test etmekte kullanılan bir test türüdür. Mann-Whitney U testi ise iki grup arasında fark olup olmadığını istatistiksel olarak test etmekte kullanılan bir test türüdür (Baştürk, 2011: 134). Bu araştırmada kayıtlı olunan program, sınıf, dersin kaçıncı defa alındığı, derse devam durumu, dersten beklenen başarı notu ve yaş aralığı değişkenleri Kruskal-Wallis H testi ile cinsiyet ve ilk hafta derse katılıp katılınmadığı Mann-Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Test sonucu anlamlılık değerinin 0,05'ten küçük çıkması ($p<0,05$) gruplar arasında istatistiki olarak farklılık olduğunu; anlamlılık değerinin 0,05'ten büyük çıkması ($p>0,05$) ise gruplar arasında istatistiki olarak farklılık olmadığı şeklinde yorumlanmaktadır (Gül, 2017: 2360). Araştırmada elde edilen verilerin analizi için IBM SPSS 22.0 32 bit versiyonu kullanılmıştır.

BULGULAR

2017-2018 bahar döneminde Ezine Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden anket yöntemiyle toplanan verilerin sonuçlarına göre oluşturulan araştırmanın kategorik değişkenlerine ilişkin sayısal verileri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2'deki sonuçlara göre, 630 katılımcıyla araştırmaya en çok halkla ilişkiler programına kayıtlı öğrenciler, 56 katılımcıyla araştırmaya en az Pazarlama programına kayıtlı öğrenciler katılmıştır. Katılımcıların % 51,3'ü 1. sınıf öğrencilerinden, % 87,2'si ilgili dersi ilk defa alanlardan oluşmaktadır. Katılımcıların % 86,4'ü derslere devam durumlarının % 60'dan daha fazla olduğunu, % 83,1'i bekledikleri genel başarı notunun 60 ve üzerinde olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların % 62,4'ü ilk derse katılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin % 54,3'ü kız, % 87,7'sinin yaş aralığı 18-22 arasındadır.

Tablo 2. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Kategorik Özellikleri (N=1862)*

Özellikler	**n**	**%**
Kayıtlı Olunan Program		
Dış Ticaret	208	11,2
Gıda İşleme	223	12,0
Halkla İlişkiler	630	33,8
İşletme	177	9,5
Muhasebe	236	12,7
Pazarlama	56	3,0
Turizm ve Seyahat	332	17,8
Sınıfı		
1. Sınıf	956	51,3
2. Sınıf	903	48,5
Uzatmalı	3	0,2
Dersin Kaçıncı Defa Alındığı		
İlk	1624	87,2
İkinci	183	9,8
Üçüncü	20	1,1
Üçten Çok	35	1,9
Derse Devam Durumu		
% 30'dan Az	61	3,3
% 31-% 60 Arası	196	10,5
% 61-% 90 Arası	866	46,6
% 90'dan Fazla	739	39,8
Beklenen Genel Başarı Notu		
49'dan Az	67	3,7
50-59 Arası	248	13,3
60-89 Arası	936	50,3
90-100 Arası	610	32,8
İlk Hafta Derse Katılım		
Katıldım	1162	62,4
Katılmadım	700	37,6
Cinsiyet		
Kız	1011	54,3
Erkek	851	45,7
Yaş Aralığı		
18'den Az	37	2,0
18-22 Arası	1633	87,7
23-27 Arası	146	7,8
28-32 Arası	16	0,9
32'den Fazla	30	1,6

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme ölçeğine verdikleri cevapların genel ortalaması 4,322'dir. Öğrencilerin en fazla katılım gösterdikleri ölçek sorusu 4,386 genel ortalamayla "Bu ders bundan sonraki hayatıma katkı sağlayacaktır" ifadesi, en az katılım gösterdikleri ölçek sorusu 4,151 genel ortalamayla "Derse yönelik fiziki alt yapı (laboratuar, derslik vb.) yeterliydi" ifadesi olmuştur.

Tablo 3'te sunulan analiz sonuçlarına göre, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme sonuçları kayıtlı olunan program değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir (X^2=64,548; p<0,05).

Tablo 3. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Kayıtlı Olunan Program Değişkenine Göre Kruskal - Wallis H Testi Sonuçları*

Program	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p
Dış Ticaret	208	890,57	6	64,548	,000
Gıda İşleme	223	832,02			
Halkla İlişkiler	630	869,69			
İşletme	177	1080,33			
Muhasebe	236	880,35			
Pazarlama	56	1165,70			
Turizm ve Seyahat	332	1058,76			
Toplam	1862				

Tablo 4'te ise ikili karşılaştırmalar sonucu hangi programlar arasında farklılıklar olduğu gösterilmiştir. Buna göre, işletme, pazarlama ve turizm programlarına kayıtlı öğrencilerin ders değerlendirme anketi sonuçları, dış ticaret, gıda işleme, halkla ilişkiler ve muhasebe programına kayıtlı öğrencilerin ders değerlendirme anketi sonuçlarından istatistiki olarak anlamlı farklılıklar (p<0,05) göstermektedir. Sıra ortalama değerleri dikkate alındığında işletme, pazarlama ve turizm programı derslerindeki memnuniyet düzeyinin diğer programların derslerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4. *Programlar Arası İkili Mann - Whitney U Testi p-Değeri Sonuçları*

Program Adı	Anlamlılık Düzeyleri (p)					
	Gıda İşleme	Halkla İlişkiler	İşletme	Muhasebe	Pazarlama	Turizm ve Seyahat
Dış Ticaret	,194	,539	,000*	,834	,000*	,000*
Gıda İşleme		,512	,000*	,305	,000*	,000*
Halkla İlişkiler			,000*	,723	,000*	,000*
İşletme				,000*	,285	,872
Muhasebe					,000*	,000*
Pazarlama						,280

Tablo 5'te sunulan analiz sonuçlarına göre, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme sonuçları devam edilen sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir (X^2=0,507; p>0,05).

Tablo 5. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Sınıf Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları*

Sınıf	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p
1. Sınıf	956	928,12	2	,507	,776
2. Sınıf	903	935,73			
Uzatmalı	3	736,67			
Toplam	1862				

Tablo 6'da sunulan analiz sonuçlarına göre, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme sonuçları dersin üniversite eğitiminde kaçıncı defa alındığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir (X^2=4,020; p>0,05).

Tablo 6. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Dersin Kaçıncı Defa Alındığı Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları*

Dersin Kaçıncı Defa Alındığı	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p
İlk	1624	931,27	3	4,020	,259
İkinci	183	960,54			
Üçüncü	20	713,10			
Üçten Çok	35	915,16			
Toplam	1862				

Tablo 7'de sunulan analiz sonuçlarına göre, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme sonuçları derse devam durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (X^2=51,559; p<0,05). Bu farkın hangi grup ya da gruplar lehine olduğunu anlamak amacıyla yapılan ikili Mann-Whitney U testi sonuçlarına

göre, devam durumu % 30'dan az olan öğrencilerle % 31-% 60 arası olan öğrenciler arasında (U=4898,500; 0,031; p<0,05); devam durumu % 31-% 60 arası olan öğrenciler ile % 61-% 90 arası olan öğrenciler arasında (U=65443,500; 0,000; p<0,05; devam durumu % 31-% 60 arası olan öğrenciler ile % 90'dan fazla olan öğrenciler arasında (U=49545,500; 0,000; p<0,05); devam durumu % 61- % 90 arası olan öğrenciler ile % 90'dan fazla olan öğrenciler arasında (U=286176,000; 0,000; p<0,05) istatistiki olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Sıra ortalama değerleri incelendiğinde devam durumu % 90'dan fazla olan öğrencilerin derslerden tatmin düzeylerinin en yüksek, devam durumu % 31- % 60 arası olan öğrencilerin ise derslerden tatmin düzeylerinin en düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 7. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Derse Devam Durumu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları*

Devam Durumu	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
% 30'dan Az	61	898,55	3	51,559	,000	% 30'dan Az - % 31- % 60 Arası
% 31- % 60 Arası	196	710,17				% 31- % 60 Arası - % 61- % 90 Arası
% 61- % 90 Arası	863	914,89				% 31- % 60 Arası - % 90'dan Fazla
% 90'dan Fazla	739	1008,54				% 61- % 90 Arası - % 90'dan Fazla
Toplam	1859					

Tablo 8'de görüleceği üzere, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme sonuçları beklenen genel başarı notuna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (X^2=96,892; p<0,05). Grupların ikili olarak karşılaştırılması amacıyla yapılan ikili Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, beklediği genel başarı notu 49'dan az olan öğrencilerle beklediği genel başarı notu 50-59 arasında olan öğrenciler arasında (U=6354,000; 0,003; p<0,05), beklediği genel başarı notu 49'dan az olan öğrencilerle beklediği genel başarı notu 60-89 arasında olan öğrenciler arasında (U=19694,000; 0,000; p<0,05), beklediği genel başarı notu 49'dan az olan öğrencilerle beklediği genel başarı notu 90-100 arasında olan öğrenciler arasında (U=9895,500; 0,000; p<0,05); beklediği genel başarı notu 50-59 arasında olan öğrencilerle beklediği genel başarı notu 60-89 arasında olan öğrenciler arasında (U=100592,000; 0,001; p<0,05), beklediği genel başarı notu 50-59 arasında olan öğrencilerle beklediği genel başarı notu 90-100 arasında olan öğrenciler arasında (U=53101,000; 0,000; p<0,05) ve beklediği genel başarı notu 60-89 arasında olan öğrencilerle beklediği genel başarı notu 90-100 arasında olan öğrenciler arasında (U=232187,500; 0,000; p<0,05) istatistiki olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Sıra ortalama değerleri incelendiğinde beklediği genel başarı notu 49'dan az olan öğrencilerin derslerden tatmin düzeylerinin en düşük, beklediği genel başarı notu 90-100 arasında olan öğrencilerin ise derslerden tatmin düzeylerinin en yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 8. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Beklenen Genel Başarı Notu Değişkenine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları*

Başarı Notu	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
49'dan Az	67	570,47	3	96,892	,000	Tüm gruplar arasında
50-59 Arası	248	785,61				
60-89 Arası	936	903,05				
90-100 Arası	610	1072,59				
Toplam	1861					

Tablo 9'da gösterilen Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde ilk hafta derse katılan öğrencilerin ders değerlendirme skorları ile ilk hafta derse katılmayan öğrencilerin ders değerlendirme skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır (U=364757,500; p<0,05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında ilk derse katılan öğrencilerin ilk derse katılmayan öğrencilerden daha yüksek düzeyde derslerden memnuniyet duyduğu söylenebilir.

Tablo 9. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının İlk Hafta Derse Katılım Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

İlk Derse Katılım	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Katıldım	1162	967,60	1124345,50	364757,500	-3,806	,000
Katılmadım	700	871,58	610107,50			
Toplam	1862					

Tablo 10'da sunulan Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin ders değerlendirme skorları istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermektedir (U=405875,000; p<0,05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha yüksek düzeyde derslerden memnuniyet duyduğu söylenebilir.

Tablo 10. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Kız	1011	955,54	966052,00	405875,000	-2,144	,032
Erkek	851	902,94	768401,00			
Toplam	1862					

Tablo 11'de sunulan analiz sonuçlarına göre, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme sonuçları yaş aralığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermektedir (X^2=24,064; p<0,05). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek amacıyla yapılan ikili Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, yaşı 18'den az olan öğrencilerle yaşı 23-27 arasında olan öğrenciler arasında (U=2063,500; 0,024; p<0,05), yaşı 18'den az olan öğrencilerle yaşı 32'den fazla olan öğrenciler arasında (U=234,000; 0,000; p<0,05); yaşı 18-22 arasında olan öğrencilerle yaşı 32'den fazla olan öğrenciler arasında (U=143200,000; 0,000; p<0,05); yaşı 23-27 arasında olan öğrencilerle yaşı 28-32 arasında olan öğrenciler arasında (U=815,000; 0,043; p<0,05), yaşı 23-27 arasında olan öğrencilerle yaşı 32'den fazla olan öğrenciler arasında (U=1381,000; 0,001; p<0,05) ve yaşı 28-32 arasında olan öğrencilerle yaşı 32'den fazla olan öğrenciler arasında (U=96,500; 0,000; p<0,05) istatistiki olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Sıra ortalama dikkate alındığında yaşı 32'den fazla olan öğrencilerin diğer yaş gruplarında bulunan öğrencilerden daha yüksek ders memnuniyeti duyduğu söylenebilir.

Tablo 11. *Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ders Değerlendirme Sonuçlarının Yaş Aralığı Değişkenine Göre Kruskal - Wallis H Testi Sonuçları*

Yaş Aralığı	n	Sıra Ortalaması	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
18'den Az	37	764,23	4	24,064	,000	18'den Az - 23-27 Arası
18-22 Arası	1633	925,61				18'den Az - 32'den Fazla
23-27 Arası	146	985,87				18-22 Arası - 32'den Fazla
28-32 Arası	16	708,03				23-27 Arası - 28-32 Arası
32'den Fazla	30	1313,12				23-27 Arası - 32'den Fazla
						28-32 Arası - 32'den Fazla
Toplam	1862					

SONUÇLAR

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin ders değerlendirme anketi yardımıyla aldıkları eğitimin kalitesine ilişkin algılarını ölçmek ve bu algıların çeşitli kategorik değişkenlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan araştırmanın sonuçlarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

(i) Meslek yüksekokulu öğrencilerinin aldıkları eğitime ilişkin algılarının genel ortalaması 4,322'dir. Buna göre meslek yüksekokulu öğrencilerinin genel olarak aldıkları eğitimden memnun oldukları söylenebilir. Öğrenciler en çok, aldıkları derslerin bundan sonraki hayatlarına katkı yapacağı maddesine katılırken (4,386 genel ortalamayla); en az öğretim ortamındaki fiziki alt yapının yeterli olduğu maddesine katılmışlardır (4,151 genel ortalamayla). Buna göre meslek yüksekokulu öğrencilerinin genel olarak ders programlarından ve ders içeriklerinden memnun oldukları; görece eğitim alt yapısına ilişkin beklentilerinin tam olarak karşılanmadığı sonucuna varılabilir.

(ii) Analiz sonuçlarına göre meslek yüksekokulu öğrencilerinin devam ettikleri derslerin eğitim kalitesine ilişkin algıları, kayıtlı olunan program, derse devam durumu, beklenen genel başarı notu, ilk hafta derse katılıp katılmama, cinsiyet ve yaş aralığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterirken; sınıf ve dersin kaçıncı defa alındığı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Buna göre meslek yüksekokullarında öğrencilerin eğitimden tatmin olma durumunu farklılaştıran faktörler olduğu söylenebilir.

(iii) Analiz sonuçlarına göre meslek yüksekokulu öğrencilerinin eğitim kalitesinden en çok memnun oldukları program pazarlama iken; en az gıda işleme programı olmuştur. 2. sınıf öğrencilerinin, 1. sınıf ve uzatmalı öğrencilerden; bir dersi önlisans eğitiminde ikinci defa alan öğrencilerin, ilk defa, üçüncü ve üçten çok alan öğrencilerden; derslere % 90'dan daha fazla oranda devam eden öğrencilerin, daha az oranda devam edenlerden; bekledikleri genel başarı notu 90 ve üzeri olan öğrencilerin, bekledikleri genel başarı notu daha az olanlardan; ilk hafta derse katılan öğrencilerin, ilk hafta derse katılmayanlardan; kız öğrencilerin, erkek öğrencilerden; yaşı 32'den fazla olan öğrencilerin yaşı daha düşük olanlardan eğitim kalitesi algısı bağlamında daha yüksek düzeyde memnuniyet duydukları söylenebilir.

ÖNERİLER

Meslek yüksekokulu öğrencilerinin devam ettikleri derslere ilişkin ve dolayısıyla aldıkları eğitimin kalitesine ilişkin algılarını ölçmek amacıyla yürütülen bu çalışmada elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler sıralanabilir:

(i) Meslek yüksekokulu öğrencileri genel olarak aldıkları eğitimden memnun olmakla birlikte, özellikle eğitim alanlarının ve eğitimde kullanılan teknolojinin iyileştirilmesine ihtiyaç olduğunu düşünmektedirler. Bilgi çağı ve gelişen teknoloji üretim ekonomisinde yeni becerilere ihtiyaç duyan insan kaynağı ihtiyacını gün yüzüne çıkarmıştır. Meslek yüksekokullarında da çağın gereklilikleri doğrultusunda iyileştirilmeler yapılmalıdır.

(ii) Meslek yüksekokulu öğrencilerinin sınıfları, derse devam durumları, bekledikleri başarı notu gibi değişkenler arttıkça daha yüksek düzeyde memnuniyet duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilerin yükseköğretimden daha yüksek oranda kazanım elde edebilmesinin yollarından biri de mümkün olduğunca eğitim ortamı içinde olmalarıyla gerçekleşmektedir denilebilir. Öğrencilerin daha yüksek oranda eğitim ortamında bulunmasını sağlayacak yöntemler geliştirilmelidir.

(iii) Meslek yüksekokulu öğrencilerinin aldıkları eğitimin kalitesine ilişkin algı farklılıklarının sebeplerinin tespit edilerek daha iyi noktasında bir uzlaşı için çalışılmalıdır.

(iv) Ekonomik ve sosyal hayatın ihtiyaç duyduğu yetkin ara insan kaynağını yetiştirerek ulusal ekonominin kapasitesine ve rekabet edebilirliğine yaptığı katkı, yükseköğretimdeki önemli payı ile meslek yüksekokulları son derece önemli bir ihtiyacın giderilmesine katkı yapmaktadır. Bu gerekçeler doğrultusunda meslek yüksekokullarında verilen eğitimin kalitesini arttırmak amacıyla bu okullarda verilen eğitimin kalitesinin ölçülmesi, karşılaştırmalar yapılması ve kalitenin arttırılmasına dönük çalışmaların yapılması önemli bir gerekliliktir.

KAYNAKÇA

Alkan, R. M., Suiçmez, M., Aydınkal, M., ve Şahin, M. (2014). Meslek yüksekokullarındaki mevcut durum: Sorunlar ve bazı çözüm önerileri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi 4*(3), 133-140. DOI: 10.5961/jhes.2014.096

Baştürk, R. (2011). *Bütün yönleriyle SPSS örnekli nonparametrik istatistiksel yöntemler*. 2. Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.

Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi.* 3. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.

Çetinsaya, G. (2014). *Büyüme, kalite, uluslararasılaşma: Türkiye yükseköğretimi için bir yol haritası*. Yükseköğretim Kurulu Yayın No: 2014/2, Erişim adresi: http://www.yok.gov.tr/html/turkiyeyuksekogretimiicinbiryolharitasi/index.html

Ergin, A. ve Yağcı, Ö. (2003). 4702 sayılı yasa çerçevesinde gerçekleştirilen MEB-YÖK meslek yüksekokulları projesine yönelik bir değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 256-264.

Ezine Meslek Yüksekokulu. (2018). Genel bilgi. Erişim adresi: http://ezinemyo.comu.edu.tr/tanitim/genel-bilgi.html

Gül, H. (2017). Muhasebe meslek mensuplarının almış oldukları disiplin cezaları üzerine ampirik bir çalışma. *Social Sciences Studies Journal, 3*(2), 2357-2368. Erişim adresi: http://sssjournal.com/Makaleler/171142755_49_SSS_V3_I12_ID313.%20Hasan%20G%C3%9CL_2357-2368.pdf

Gülay, E. ve Durukan, E. (2012). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin Türk dili dersi hakkındaki görüşlerinin incelenmesi: Bir aksiyon araştırması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 1*(2), 38-50.

Karadeniz, M. H. ve Kelleci, D. (2015). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin matematik dersine ilişkin tutumlarının başarıya etkisi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Degisi, 7*(2), 1-16.

Mete, H., Erdem, A., Uzal, G. ve Hüyük, D. (2018). Teknik bilimler meslek yüksekokulu öğrencilerinin eğitim-öğretim ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Humanitas, 6*(11), 191-203.

Ural, A. ve Kılıç, İ. (2013. *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. 4. Baskı, Ankara: Detay yayıncılık.

Yükseköğretim Kurulu. (2018). Türlerine göre birim sayıları raporu. Erişim adresi: https://istatistik.yok.gov.tr/